

Дуже важливим є і такий момент: дистанційна освіта потребує певного рівня технічного і програмного забезпечення, що є не у всіх учасників навчального процесу. Згодні із авторами [1,27] щодо необхідності встановлення чітких правил спілкування для успішної взаємодії між викладачем і здобувачем вищої освіти, а також розробки єдиної національної системи дистанційної освіти.

Висновки. Для організації учебного процесу карантин став серйозним викликом. Основна задача навчання забезпечення високої якості фахової підготовки здобувачів вищої освіти, тому викладачі повинні враховувати і використовувати переваги дистанційного навчання, вдосконалювати форми і методи поєднання цифрових і педагогічних технологій. Зовнішні умови вимагають гнучкості в підходах до організації учебного процесу, необхідно максимально вдало застосувати всі варіанти існуючих методів організації дистанційного навчання та намагатися створити нові.

Література:

1. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія/ За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП "Міська друкарня", 2020.-409с.

2. Про освіту: Закон України №2145-VIII від 05.09.2017(остання редакція від 24.06.2020) URL:zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top.

УДК 878.018.43:004.9(043)

О. І. Рассказова, доктор педагогічних наук, професор

Н. В. Тарасенко, кандидат педагогічних наук

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

В. Л. Григоренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С.Сковороди

м. Харків, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК СУБ'ЄКТІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В умовах запровадження в Україні карантинних обмежень у зв'язку із пандемією коронавірусної хвороби дистанційне навчання із застосуванням сучасних інноваційних методів та інформаційно-комунікаційних технологій набуло надзвичайної актуальності. Особливо важливою стала розробка і реалізація технологічного супроводу із застосуванням інноваційних засобів процесу професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей – вихователів, вчителів, соціальних працівників до здоров'язбережувальної діяльності з дітьми різного віку.

Метою репрезентованого дослідження є обґрунтування, розробка та експериментальна верифікація форм технологічного супроводу з

використанням ІКТ-технологій (веб-квест і вебінар) процесу підготовки фахівців до здоров'язбереження дітей в умовах запровадження у закладах дошкільної і загальної середньої освіти карантинних обмежень.

В умовах карантинних обмежень та дистанційного навчання досягти надійного результату у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей до здоров'язбережувальної діяльності з дітьми різних вікових категорій можна лише шляхом запровадження форм освітньої діяльності, ґрунтованих на застосуванні ІКТ-технологій, насамперед інтерактивних та актуальних в умовах карантинних заходів та переході на онлайн-навчання методів вебінару, веб-квесту тощо. Подібні форми інформаційно-технологічного супроводу визначаємо як сукупність традиційних освітніх та новітніх інформаційно-комунікаційних засобів і технологій, що використовують в освітньому процесі з метою активізації навчально-дослідної та виховної діяльності здобувачів освіти. Такі форми замінюють сьогодні традиційні у вищій школі лекції, семінари, практичні заняття, є комплексними, інтерактивними і дозволяють охопити інформаційним впливом велику аудиторію. Так, вебінар, що, на відміну від традиційного семінару, передбачає обов'язкове застосування інформаційно-комунікаційних технологій, стає у сучасних умовах принципово необхідним у підготовці майбутніх фахівців до здоров'язбережувальної діяльності з дітьми у закладах освіти. Вебінар розглядається у вітчизняній науці як «віртуальний» семінар, організований за допомогою Інтернет-технологій, що зберегає усі переваги традиційного у закладах вищої освіти семінару, навіть можливості «кулуарного» спілкування між «відвідувачами» (в окремому чаті), крім безпосереднього спілкування між слухачами і спікером [1]. У процесі підготовки майбутніх вчителів, вихователів та соціальних працівників до формування у дітей здорового способу життя темами доповідей на вебінарах, окрім здоров'язбережувальної діяльності з дітьми в умовах поширення пандемії коронавірусної хвороби, можуть бути різні проблеми суспільства: стосунки між членами родини, проблеми представників різних націй, культур, проблеми ВЛІ-інфікованих, людей з обмеженими можливостями, питання, що стосуються здорового способу життя, запобігання наркоманії, алкоголізму тощо.

Усі організаційні моменти підготовки вебінарів – створення реєстраційних бланків для слухачів, інструкцій для налаштування звуку та відео-зв'язку, забезпечення безперебійної трансляції вебінару на відповідній платформі – значно полегшуються завдяки застосуванню сучасних ІКТ-засобів, таких, наприклад як Google-інструменти, інструменти створення Power-Point презентацій та багато інших. На основі огляду сучасних онлайн-платформ [2; 3], необхідно зауважити, що сьогодні розробниками надається значний спектр зручних інформаційних майданчиків і програм, за допомогою яких можна оптимізувати проведення вебінарів, досягти високої якості передачі звуку, трансляції відео, показу «робочого столу» доповідача; забезпечити «чат»-зв'язок між доповідачем та слухачами, слухачів між собою; записати вебінар, що дозволяє переглянути його тим, хто не зміг взяти участь on-line. Це добре знайома українським педагогам програма Zoom, яка в період з березня 2020 р. набула в освітянських колах великої популярності, а також інші ресурси: від

більш «камерних» – платформи MyOwnConference, що дозволяє залучити до 20 учасників та трьох ведучих без додаткового програмного забезпечення, до масових – платформи Freeconferencecall.com і ClickMeeting, сервісу Google Hangouts, ресурсу Microsoft Teams, що надають можливість проводити онлайн аудіо-, відео-, веб-конференції, а також транслювати і записувати масштабні вебінари для аудиторії від 1000 до 10000 учасників. Підвищенню ефективності проведення вебінарів сприяє застосування сучасних медіатехнологій, що забезпечує своєчасне повідомлення потенційній аудиторії про дату та час проведення вебінару; підвищує можливості попередньої тестової перевірки роботи всіх систем, забезпечує дотримання регламенту проведення заходу; створює мотивацію у слухачів ще до початку обговорення поставлених питань; допомагає підтримувати мотивацію студентства від заходу до заходу.

Не менш важливим інноваційним методом підготовки майбутніх вчителів, вихователів, соціальних працівників, зокрема до здоров'язбережувальної діяльності з дітьми у закладах освіти, є веб-квест – самостійна пошукова діяльність, спрямована на досягнення поставленої мети за допомогою слідування інтернет-маршрутом, послідовно переходячи від одного етапу до наступного [4, с. 77]. Основними елементами, на які треба орієнтуватися при організації веб-квесту в процесі підготовки майбутніх вчителів, вихователів, соціальних працівників до формування здорового способу життя дітей є: вступ, в якому обов'язково вказуються терміни проведення роботи і надається вихідна ситуація або завдання; посилення на ресурси мережі, в яких міститься необхідний для веб-квесту матеріал: електронні адреси, тематичні форуми про здоров'я, книги або методичні посібники з бібліотечних фондів, що висвітлюють проблематику формування здорового способу життя осіб різних вікових груп тощо; поетапний опис процесу виконання завдання з поясненням принципів обробки інформації, додатковими супровідними питаннями, причинно-наслідковими схемами, таблицями, діаграмами, графіками та ін.; висновки, які мають містити приклад оформлення результатів виконання завдання або їх презентації, шляхи подальшої самостійної роботи із зазначеної теми і галузі практичного застосування отриманих результатів і навичок.

Уважаємо, що веб-квест має потенціал не лише сформувати у здобувачів освіти теоретичні знання щодо проблематики формування здорового способу життя дітей в умовах сучасних світових викликів здоров'ю, а й розвинути кмітливість, ерудованість, творчі здібності майбутнього фахівця задля подальшої творчої та неформальної діяльності у справі здоров'язбереження дітей різних вікових категорій у закладах дошкільної і загальної середньої освіти.

У процесі узагальнюючого аналізу наукових праць [1, с. 197; 5, с. 5-6; 6, с. 9-10; 7, с. 87-89] та досвіду професійної підготовки майбутніх вчителів, вихователів, соціальних працівників, було розроблено інструментарій оцінки результативності форм інформаційно-комунікаційного супроводу у підготовці в майбутніх педагогів і соціальних працівників до формування здорового способу життя дітей різних вікових категорій, що вмщував: емпіричні (онлайн-тестування для оцінки способу життя з погляду збереження здоров'я, визначення індексу ставлення до здоров'я; опитування, інтерв'ювання для

визначення рівня готовності до формування здорового способу життя дітей різного віку; анкетування педагогічного колективу тощо), статистичні (метод статистичної обробки експериментальних даних за допомогою критерію Пірсона) методи. Матеріали дослідження склали зібрані протягом березня – червня 2020 р. і січня – лютого 2021 р. данні щодо рівня професійної підготовки до здоров'язбережувальної діяльності з дітьми різного віку у закладах освіти 124 майбутніх студентів 3 та 4 курсів спеціальності «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Соціальна робота» в Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди, а також продукти діяльності 23 науково-педагогічних і педагогічних працівників, 3 співробітників психологічної служби закладів вищої освіти.

Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи засвідчив позитивну динаміку в рівнях сформованості відповідної готовності педагогів і соціальних працівників, що було підтверджено якісною динамікою у рівнях сформованості готовності майбутніх вчителів, вихователів, соціальних працівників до діяльності із здоров'язбереження дітей в умовах пандемії, а здійснений аналіз цих результатів дає підстави стверджувати про ефективність обґрунтованих форм інформаційно-комунікаційного супроводу процесу підготовки фахівців до здоров'язбереження дітей в умовах запровадження у закладах дошкільної і загальної середньої освіти карантинних обмежень.

У цілому, у ході дослідження обґрунтовано та доведено результативність застосування у підготовці майбутніх фахівців до роботи у сфері здоров'язбереження таких форм інформаційно-комунікаційного супроводу, як: веб-квест, вебінар із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій (онлайн-тестування, робота в «хмарі», онлайн-інструменти для створення вікторин, тестів, ребусів, анаграм, QR-кодів, коміксів тощо).

Література:

1. Біда О. Забезпечення потреб студентів у здоровому способі життя. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції. Бердянськ. 2017. с. 196-198.
2. Онлайн-платформи для проведення заходів. Юридична Газета. Режим доступу: <https://jur-gazeta.com/golovna/onlayn-platformi-dlya-provedennya-zahodiv.html> (дата звернення 27.02.2021);
3. Платформи та інструменти для навчання онлайн. Online Law School. Режим доступу: <http://aphd.ua/platformy-ta-instrumenty-dlia-navchannia-onlain/> (дата звернення 27.02.2021).
4. Єрмоленко С., Тарасенко Н. Квест як інноваційний метод формування здорового способу життя підлітків. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Випуск 136. Чернігів. 2016. с. 76-78.
5. Василенко О. М. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій у роботі з дошкільниками: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05

«Соціальна педагогіка». Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ. 2016. 20 с.

6. Григоренко В. Л., Рассказова О. І., Рассказова П. І. Професійна підготовка соціальних вихователів до здійснення медико-соціальної допомоги дітям в умовах інклюзивної освіти. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки. № 6 (303). 2016. Частина III. С. 6–17.

7. Пахомова Л. В. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до використання інноваційних технологій у професійній діяльності: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата пед. наук зі спеціальності 13.00.05 «Соціальна педагогіка». Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Харків, 2020. 315 с.

УДК37.09

С.С. Романова

Харківський національний університет будівництва та архітектури
м. Харків, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одним з напрямків у світовій системі освіти є застосування дистанційного навчання із використанням сучасних технічних можливостей. Дистанційне навчання є сукупністю сучасних методик та технологій, які дають можливість здобувачам освіти отримувати інформацію, взаємодіяти з викладачем на відстані. Актуальність даної проблематики визначається необхідністю осмислити перший практичний досвід дистанційної роботи ЗВО в умовах пандемії Covid-19.

Метою роботи є висвітлення позитивних та негативних явищ у практиці дистанційного освітнього процесу українських закладів вищої освіти та надати деякі методичні рекомендації щодо організації онлайн занять.

Передусім необхідно сказати, що всі учасники освітнього процесу вперше зіштовхнулися з такими викликами дійсності (карантинні обмеження), які стали достатньо серйозними для всіх рівнів освіти та зробили впровадження дистанційної освіти невідкладною справою. В 2020 році відбувся масовий та екстрений перехід ЗВО на навчання онлайн.

Безумовно, розвитку дистанційної освіти в Україні і раніше приділялася увага. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [1], яка обґрунтовувала мету, доцільність, основні завдання, була затверджена в 2000 році. В 2013 році вийшло Положення про дистанційне навчання [2], що деталізувало науково-методичне забезпечення й особливості організації навчального процесу із використанням технологій дистанційного навчання. Закон України «Про освіту» (2019) [3] гарантує право особи здобувати освіту в різних формах, у тому числі й дистанційній. Навесні 2020 року вийшли методичні рекомендації щодо організації дистанційного навчання в Україні.

Окрім законодавчої сфери питання організації та впровадження дистанційного навчання стали предметом розгляду численних наукових розробок вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема, О. Базелюка, Л.